

Posudek oponentky diplomové práce

Autorka: Bc. Petr Zavřel

**Název práce: FARC a Sendero Luminoso: podobné začátky,
odlišný konec**

109 stran + mapové přílohy

Charakter tématu a vymezení práce

Autor Petr Zavřel se ve své práci pustil do často (a z různých úhlů pohledu) pojednávaného tématu latinskoamerických guerill. Konkrétně si pro svou komparaci zvolil dvě skupiny, které historicky patřily mezi nejvýznamnější a z pohledu obětí také nejkrvavější – FARC a Sendero Luminoso. Čtenář textu – na základě „obecné známosti“ těchto dvou guerillových skupin – logicky očekává, s čím novým z hlediska postupu či výsledků bádání autor předkládané diplomové práce přijde.

Výzkumná otázka je stanovena takto: „Byla za rozdílným výsledkem ozbrojeného boje obou guerill jejich ideologie, použitá strategie nebo jím bylo institucionální nastavení politických systémů zúčastněných zemí?“ Přestože autor dále doplňuje své zacílení dalšími podrobnostmi, kdy mj. uvádí, že se jedná o komparativní případovou studii ideologických základů, organizací a strategií dvou guerillových uskupení, chybí mi zde jednoznačnější ospravedlnění zvolených proměnných či komparativních kritérií. Některé z těchto nejasností (např. „odpovědné státní instituce“) jsou pak vysvětleny v první kapitole.

Metodologické zakotvení a práce se zdroji

Z hlediska zdrojové základny je práce saturována využitím velkého počtu kvalitních zdrojů, a to jak španělsky, tak anglicky psané provenience. V odkazech na bibliografické zdroje P. Zavřel (např. v úvodu) neuvádí stránkování, pouze rok vydání publikace. Poznámkový aparát je propracovaný a v textu se nachází v dostatečném rozsahu. Práce je též vhodně doplněna seznamem zkratk, který není z hlediska jazykového úplně jednotně veden.

Z hlediska teoretického, jak autor uvádí v první teoreticky-metodologické kapitole, vychází z teorie kapacity států Petera Evanse. Chybí mi zde hlubší a propracovanější operacionalizace toho, co autor míní institucionálním nastavením států, kvalitou a kapacitou státních institucí. Autor se věnuje např. proměně role státu v latinskoamerických zemích, což je v pořádku, ale méně zde už spatřuji provazbu na samotné téma práce. Následuje zde vysvětlení základních pojmů. Je otázkou, zda tak podrobný exkurz do „vzniku guerill“ je pro práci nutný.

Struktura práce

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol, přičemž autor chybně čísluje i závěr a seznam literatury. Úvod je napsán standardně, zahrnuje většinu potřebných náležitostí. Snad jen bych v úvodu ocenila jednoznačné ospravedlnění volby FARC a SL pro zvolenou komparaci. Z hlediska této části práce pozitivně oceňuji podrobný rozbor tématu v odborné literatuře, včetně představení klíčových zdrojů pro samotného autora.

Není mi jasný ani časový rámeček. V textu P. zavřel uvádí, že „zpracovávané období bude ohraničeno začátkem prezidentského mandátu Alberta Fujimoriho v Peru a koncem druhého volebního období mandátu prezidenta Manuela Santose v Kolumbii“. Nicméně tomuto časovému rámci odpovídá pouze zhruba jedna čtvrtina rozsahu celé

komparativní části. Kromě toho, pokud si autor jako komparativní kritéria mj. kořeny a ideologii, tak ty jsou časově (a geopoliticky) velmi vzdáleny od dob prezidentování Santose a Fujimoriho. Zároveň lze polemizovat nad autorovou tezí ve věci pomnutí/vynechání drogové tematiky (s. 8 a 9) a zacílení se pouze na povstaleckou činnost FACR a SL. Právě v období po ukončení světové bipolarity se z obchodu s drogami stává jedna z klíčových aktivit guerillových skupin, které tak upozadují svoje ideologie a kořeny.

První kapitola se poměrně zevrubně věnuje metodologickému, o něco méně pak teoretickému, vymezení, kdy autor deklaruje využití komparativní případové studie a zároveň uvádí limity spojené se zvoleným postupem. Hlavním tělem práce je druhá komparativní část, která je velmi rozsáhlá. Především úvodní kapitoly jsou hodně deskriptivní, nicméně autor v nich zároveň projevuje velmi dobrou kontextuální znalost vývoje guerill a pracuje s kvalitní odbornou literaturou. Pozitivně hodnotím část 2.4., v níž P. Zavřel analyzuje vztahy exekutiv/y a guerill. Zde se autor úspěšně vymaňuje z osidel popisnosti a argumentačně kvalitně rozebírá vztahy mezi těmito silami. Závěr textu pak adekvátně shrnuje hlavní výstupy práce.

Formální stránka

Po formální stránce je text kvalitně odvedený, překlepy nebo interpunkční chyby se občas objeví, ale zásadně nepoznamenávají kvalitu podaného textu. Taktéž z hlediska stylistického se práce dobře čte, jen zřídka se v práci nachází nesprávné či kostrbaté větné vazby. Drobností je to, že v obsahu není úvod očíslován.

Závěrem

Autor si pro svůj text zvolil komparaci dvou de facto nejznámějších guerillových skupin (FARC, SL), čímž si vytkl poměrně složitý „cíl“. Je škoda, že se P. Zavřel nesoustředil výhradně na analýzu vztahu jednotlivých složek státu a guerillových skupin, práce by tak získala odstup od nadbytečné deskriptivnosti některých pasáží. Ovšem i přes parciální výtky výše uvedené konstatují že P. Zavřel prokázal velmi dobrou orientaci v předložené tematice guerillových hnutí a naplnil očekávaná kladená na tento typ závěrečných prací.

Práci proto doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 15. 8. 2020.

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.